

Justitsministeriet

Att:

databeskyttelse@jm.dk

ces@jm.dk

Svar på høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om tv-overvågning

Justitsministeriet har udsendt Høring over udkast til lov om ændring af lov om tv-overvågning (Styrkelse af trygheden og sikkerheden, herunder udvidelse af adgangen til tv-overvågning for private og offentlige myndigheder, samt obligatorisk registrering af tv-overvågning). Hermed Ingeniørforeningen, IDAs høringssvar.

6. januar 2020

Forslaget til lov om ændring af lov om tv-overvågning er kommet på baggrund af et politisk ønske om at skabe mere tryghed og sikkerhed i det offentlige rum primært med fokus på "kriminelle grupper, der placerer bomber i det offentlige rum eller skyder løs på offentlige gader". Det må altså antages, at fokus er på kriminelle bander og mere eller mindre organiseret kriminalitet.

Overordnet

Det er vigtigt at skelne mellem, hvilke muligheder tv-overvågning giver. Ifølge udtalelser fra Det Kriminalpræventive Råd er kameraovervågning ikke egnet til at forebygge gadevold, men kun planlagt kriminalitet, som f.eks. indbrud i biler på parkeringspladser. Det fremgår da også af høringmaterialet, afsnit 2.1.2.1., at billeder fra tv-overvågning er af værdi for politiets mulighed for at efterforske skete hændelser.

IDA mener, at det er vigtigt, at der med den nye lovgivning gøres klart og åbent opmærksom på, at flere kameraer i det offentlige rum IKKE kan forventes at have en forebyggende effekt, men at der kan være tale om forbedrede opklaringsmuligheder.

Loven bør evalueres indenfor 3 år med det sigte, at den øgede mulighed for kameraovervågning frafaldes igen, hvis det ikke har vist sig, at have den ønskede effekt.

2.1. Udvidet adgang til privat tv-overvågning

Det fremgår af afsnit 2.1.2.3. at Justitsministeriet ønsker, at justitsministeren får mulighed for at give yderligere aktører end de

nuværende virksomheder, f.eks. engrosvirksomheder, mulighed for at sætte tv-overvågning op på områder, der benyttes til almindelig færdsel. På den måde ønsker Justitsministeriet, at der hurtigt kan foretages justeringer af hvilke virksomhedstyper, der lovligt må foretage tv-overvågning.

IDA mener, at muligvis kan give mening at udvide mængden af virksomheder, men at det må være en obligatorisk del af en evaluering af om loven har haft virkning, at justitsministeren gør rede for, hvilke typer virksomheder, der er blevet tilføjet eller taget af listen og hvorfor og hvilken effekt, det har haft.

I afsnit 2.1.3.4. foreslås det, at private efter ansøgning til politiet i særlige tilfælde kan gives tilladelse til at foretage tv-overvågning i nærmere bestemt omfang, når det er nødvendigt for at imødegå en sikkerhedstrussel. At det skal være for højst 5 år ad gangen og hvor det er relevant, være underlagt vilkår som slettefrister etc. Det skal yderligere udtrykkeligt fastsættes, at sådanne optagelser, alene må videregives til politiet.

IDA mener, at hvis det skal være muligt for private aktører at søge om tilladelse til at foretage tv-overvågning for at imødegå en sikkerhedstrussel, så bør det specificeres, hvilke typer sikkerhedstrusler og på hvilket sikkerhedsniveau, der kan være tale om. Det er ikke i samfundets interesse, at tilladelser til tv-overvågning af det offentlige rum kan variere fra landsdel til landsdel. Der bør også fastlægges eksempler på, hvad der er rimelige slettefrister og at de skal være så korte, som det kan være meningsfuldt. Derudover bør der ligeledes være stramme krav til politiets slettefrister, hvis materialet videregives til politiet.

Dertil kommer, at 5 år er lang tid for en sikkerhedstrussel mod en virksomhed. Både verdenspolitisk og i forhold til organiseret kriminalitet kan meget ændres i løbet af 5 år. IDA mener derfor, at tilladelserne bør gives for en kortere årrække. Det kan være 2-3 år, hvis et enkelt år i praksis er for bureaukratisk.

2.2. Udvidet adgang til kommunal tv-overvågning

I afsnit 2.2. om udvidet adgang til kommunal tv-overvågning påpeges det i Justitsministeriets overvejelser, afsnit 2.2.2., at det er tvivlsomt, om kommuner kan foretage tv-overvågning af frit tilgængelige områder alene med det formål at øge befolkningens tryghed.

IDA er enig i denne bekymring. Det er f.eks. forsøgt i Jomfru Ane Gade i Aalborg, men uden at antallet af voldsepisoder er gået ned:

"Det har man gjort i Jomfru Ane Gade i Aalborg. Det har dog ikke haft den store effekt på antallet af voldssager, fortæller Henrik Skals, vicepolitiinspektør i Nordjyllands Politi. - Det er klart, at det giver en forbedret mulighed for at opklare de her sager, der sker på åben gade, men i og med at vi har nogenlunde samme antal voldssager over den her lange periode efterhånden, må vi nok sige, at det ikke har den helt store effekt på hverken gerningsmanden eller andre."¹

IDA anbefaler på den baggrund, at når det ikke kan vises, at kameraovervågning faktisk skaber mere tryghed, her forstået som mindre risiko for voldelige episoder, så må det afvises, at kommuner får tilladelse til at foretage øget kameraovervågning i det offentlige rum. Ressourcer tiltænkt øget overvågning vil kunne bruges mere effektivt på f.eks. mere politi på gaden i de kritiske områder.

2.5. Udvidet adgang til opbevaring af optagelser

Vedr. udvidet adgang til opbevaring af optagelser skal optagelser jf. tv-overvågningslovens § 4 c, stk. 4 slettes efter 30 dage, dog med undtagelse, jf. § 4 c, stk. 5, af situationer, hvor det er nødvendigt at bevare optagelserne længere af hensyn til behandling af en konkret tvist eller i kriminalitetsforebyggende øjemed. Justitsministeriet påpeger i afsnit 2.5.2. at det kan medføre u hensigtsmæssige konsekvenser, hvis der opstår en situation, hvor optagelserne dokumenterer et formodet strafbart forhold og et sådant forhold er anmeldt til politiet, men hvor det ikke har været muligt at overdrage optagelserne til politiet indenfor 30 dage.

IDA mener, at hvis det skal forsvares at øge brug af tv-overvågning af det offentlige rum, så skal det foregå efter en model, hvor det gøres med stor respekt for privatlivets fred og muligheden for, at vi som almindelige borgere i et frit land kan bevæge os frit i det offentlige rum. En af de vigtige elementer i at kunne forsvare øget overvågning med flere kameraer er, at kameraoptagelserne kun bruges til nødvendige formål, som i denne sammenhæng må være opklaringsarbejde i tilfælde af "kriminelle grupper, der placerer bomber i det offentlige rum eller skyder løs på offentlige gader" og at optagelserne i øvrigt slettes

¹ Kilde: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/det-kriminalpraeventive-raad-kameraer-stopper-naeppe-voldsmaend>

hurtigst muligt. Det forekommer at være et lige lovlig teoretisk tænkt eksempel, at en virksomhed eller offentlig myndighed ikke indenfor 30 dage er i stand til at overdrage relevante optagelser af en i øvrigt kendt og politianmeldt kriminel handling til politiet. IDA må derfor forholde sig undrende overfor dette forslag og kan ikke støtte forslaget om at forlænge opbevaring af optagelser ud over de nuværende 30 dage.

Baggrund for IDAs høringssvar

IDA ønsker at bidrage aktivt og konstruktivt til den it-politiske dagsorden i Danmark. Af samme årsag beder vi med jævne mellemrum vores it-professionelle medlemmer om deres holdning til og viden om forskellige it-politiske temaer. IDAs it-professionelle medlemmer er med deres ingeniør- og naturvidenskabelige tilgang generelt teknologi- og digitaliseringsbegejstrede, og mener, at teknologi og digitalisering fortsat har et uforløst potentiale, som vil være til gavn for hele samfundet. Samtidig er de via deres faglighed vidende om faldgruber og utilsigtede konsekvenser.

Vi har i september 2019 bl.a. spurgt om deres holdning til tv-overvågning. Som det ses af tabellen er der generelt opbakning til brug af videoovervågning, hvis det bliver som et værktøj, der bruges rigtigt.

	Video- overvågning
Det er en god model, som vi burde bruge mere	15 %
Det er en potentiel god model, men den skal bruges rigtigt	47 %
Det er hverken en god eller dårlig model	11 %
Det er ikke en model, som vi bør benytte os af	14 %
Det er en model, der er alt for vidtrækkende, og som ikke bør bruges i Danmark	12 %
Ved ikke	1 %
Ønsker ikke at svare	0 %
I alt	100 %

Med venlig hilsen

Grit Munk
Chefkonsulent, IDA